

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ СТРОЇВ
побутових музичних інструментів в Україні: торбан, бандурка, семиструнна гітара і балабайка

Ступінь мажорного ладу:

Микола Лисенко – про **торбан**:

Весь строй торбана представляется значить
въ такомъ видѣ:

Лысенко Н. О торбане и музыке песен Видорта / Журн.
“Киевская старина”. – 1892. – №3. – С.383.

Строй **семиструнної гітари**:

а) народний

б) академічний

Микола Привалов – варіанти строю **бандурки**:

Привалов Николай Иванович.
Тамбуровидные музыкальные инструменты русского народа.
Очерк их происхождения, появления на Руси и существования
(домра, балалайка, лютня, кобза, бандура,
бандурка, торбан, мандолина, гитара).
Историческое исследование. –

"Известия С.-Петербургского общества музыкальных
собраний". – 1905, апрель-июнь. – 1906, февраль.

Строй **балабайки** в Україні:

Октахи позначені однаковими кольорами.

Висота тоніки буває різна,
але співвідношення між звуками
для п'яти струн усіх цих інструментів –
спільні!

Це дає велику подібність аплікатур акордів.

Себто, один і той самий твір на всіх цих
інструментах **грається майже однаково**,
зважаючи лише на кількість струн.

Таку спільність можна пояснити тільки
стійкою традицією **побутування строю**
в Україні протягом 18-21 століть.

Слід зауважити, що в народному побуті
за дотриманням висоти тоніки стежили
не надто прискіпливо, і зазвичай
настроювали інструмент до власного голосу,
або "як Бог на душу покладе".

Тому визначальним для строю
народного інструмента все одно
буде **співвідношення висоти струн** –
тобто, спільність ладу та його ступенів,
що ми й бачимо на прикладі цих
чотирьох інструментів.

